



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorvm Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

De castitate, & continentia clericoꝝ sacro aliquo ordine initiatorum.
cap.iiii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

tionem patiuntur, & per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum cœlorum. Vide ergo ne per patientiam pereas, sed vniuersa pro eo sustine, qui pro te maiora sustinuit, & apud quem instructio patientia non erit.

Excubandum est itaq; fratres dilectissimi, atq; con-
 bus viribus elaborandum, vt D. Cypriani sententia
 quentes^a, inimico fauienti, & iacula sua in omni-
 poris partes, quibus percuti, & vulnerari possunt,
 rigenti, sollicita, & plena vigilantia repugnandum
 dum quod Petrus quoq; Apostolus in epistola sua
 monet, & docet, dicens^b: Sobrius estote, & vigilate
 aduersarius vester diabolus, tanquam leo rugiens,
 quid deuorare quæret, circuit. Circuit ille nos
 & tanquam hostis clausos obsidens, muros explorat,
 tentat, an sit aliqua pars membrorum minus
 minus fida, cuius aditu ad interiora penetret.
 oculus formas illices, & faciles voluptates, vt
 struat castitatem. Aures per canorâ musicam
 sonus dulciori auditu soluat, & molliat Christi-
 rem. Linguam ad conuiuium prouocat, manus
 lacessentibus ad petulantiâ cœdis instigat, vt
 rem faciat, luera opponit iniusta: vt animâ pecunia
 piat, ingerit perniciofa compendia: Honores
 promittit, vt cœlestes adimat: ostendit falsa, vt
 riptat. Et cum latenter non potest fallere, exere,
 aperte minatur, terrorem turbidæ persecutionis
 tans, ad debellandos Dei seruos, inquietus
 semper infestus. In pace subdolos, in persecutione
 lentus. Quamobrem, fratres dilectissimi, contra
 diaboli, vel fallaces insidias, vel apertas minas
 bet instructus animus, & armatus: tam paratus
 ad repugnandum, quam est ad impugnandum
 paratus inimicus.

De castitate & continentia clericorum sacro
 initiatorum. C A P. I I I I.

NON infimum in honestate clericorû locum
 tiner castitas. Quid enim, vt D. Bernardus
 quit, castitate decoius? quæ mundum de
 mundo conceptum semine, de hoste domesticum
 Iam

^a in serm. de
 zelo & liuore.

^b 1. Pet. 5. cap.

Quibus modis
 a diabolo ten-
 temur.

e epist. 42.

lum denique de homine facit? quæ in hoc mortalitatis
 loco, & tempore quendam statum immortalis gloriae
 repræsentat: Hæc, vt D. Cyprianns inquit^a, munimẽ in-
 cidium est sanctimonie, & expugnatio fortis infamie.
 Fortitudinis firmitas, & lasciuie petulantis infirmitas,
 probitatis præsidium, & improbitatis excidium, animæ
 victoria, & corporis præda: vbertas gloriarum, & capti-
 uitas criminum, pronuba sanctitatis, & repudium turpi-
 tudinis, sinceritatis indicium, & abolitio scandalorum,
 excidium continentie, & euacuatio tota luxurie, pax
 secura virtutũ, & debellatio inquieta bellorũ; puritatis
 cœnæ, & libidinis carcer; honestatis portus, & ignomi-
 niæ naufragalis locus; virginitatis mater, & hostis im-
 munitatis: lorica pudoris, & spoliũ probrofitatis; cor-
 ruptiois exitiũ, murus rigoris, & destructio vulgarita-
 tis, securitas, gladius, triumphator, & dissolutionis occi-
 dorum armatura viriũ, & exarmatura fluxarũ; integritatis
 dignitas, & fornicationis abdicatio; claritatis fastigiũ,
 & delectationis precipitiũ; voluntas bonorum operum, &
 assiduo vitiorũ; refrigerium pudicitie, pœna petulantiæ,
 acquiescentia triumphorum, & facinorũ detrimentum; re-
 quies salutis, & perditionis eriliũ; vita spiritus, & car-
 nis interitus: status qualitatis angelicę; summus humanę
 substantie. Huius retinaculis omnis obscœnitas fręnatur,
 & compediũ eius calces furentis libidinis statuuntur.
 In hac velut in scopulo franguntur impetus qualescumq;
 sanguinis inundantis, & in illa sedatur spumans tumo-
 ris inflatio corporalis. Quæ dum sibi subtrahit admini-
 cula concupiscentiæ, mortua membra sua cognoscitur
 bilare. De quibus Apostolus Paulus præmonet, di-
 cens^b: Mortificate ergo mēbra, quæ sunt supra terram,
 fornicationem, immunditiam, libidinem, concupiscentiam
 malam, & auariciam, quæ est idolorum seruitus,
 propter quæ venit ira Dei.
 B. vero Cyrillus: Non ignoremus, inquit^c, castitatis
 gloriam; angelica enim est corona, & supra hominẽ hæc
 perfitio; parcamus corporibus, quæ lucere debent sicut
 sol. Ne propter paruã voluptatem, tãtum ac tale corpus
 pollucamus. Paruũ enim est ad horã peccatum. Longeua
 autem est ex eo, & eterna vtercundia. Angeli ambulantes in

a in libel. de singular. cler.

Insignis castitatis laus eor. commendatio.

b ad Coloss. 3.

c catech. 12. Castitatis gloria.

a in lib. de virginit. cap. 11. et 21. Castitatis præstantia.

tes in terra sunt castitatis operatores, virginis cum Virgine habebunt partem. D. verò Chrysostramus Vidēne, inquit, virginis præstantiam, quomodo rarum incolas sic afficiat, ut iidem illi, quibus ceteris muneribus perfungantur, & qui corpore vestiti sumus incorporeis mentibus exaquet, & homines ipsos angelos studij efficiat angelorum? Piis autē virginibus tanta, & maxima præstent bona, & plane ea, quæ modò supra sunt oculorum, & aurium sensum, honorem hominum mentem, & cogitationē superant virginitate suavius? quid pulchrius? quid illustrius? nim ipsi solis radiis fulgores splendidiore emittunt, verò ab omnibus terrenis rebus auocans, sic afficit, ut solem iustitiæ puris, & intentis oculis intueantur.

b lib. 1. aduer. Iouinia. c. 6. hoc solum. 33. q. 5.

c Vide August. de sancta virginit. cap. 44.

d in cap. 7. 1. epist. ad Corint. Virginitas et apud Deum, et in vita presentis commendatior est.

Virginitas est compendium, quo citius itur ad Deum.

e lib. 1. de virginit. Castitatis patria est celum.

Interim animaduertendum, & retinendum illud Hieronymi dictum^b, Quod quomodo absque corporis operibus virginitas sola non saluat^c; sic omnia absque virginitate, puritate, continentia, castitate perfecta sunt. Vnde D. Ambrosius^d ostendens quod virginitate senserit D. Paulus: Bonum dicit esse vixisse permanere. Et ut hoc absolutius ostēderet, propositam sententiam necessitatem, ait. Quia optimum est, ut bonum & optimum nihil tam præclarum a quo cognosceretur, quàm est virginitas: quia non solum apud Deum virginitatem commendatorem docet, sed et apud vitam presentem, dum necessitates temporis quas patitur coniugatio. Ut ergo ad hanc affectandam hortaretur, presentis necessitatis exitia lucari docet, cum non solum hanc apud Deum locum meliorem habere discunt, verum etiam in presentis, omni indutiam lam appeterent. Et Apostolus his loquitur, qui ratione obsequi desiderant celestibus præceptis, docens, & docens, quo compendio citius itur ad Deum, quia qui propter Deum promerendum, virgo manere vult, sciens quale præmium possit accipere, qui a bono temperat, ut melior fiat, simul omnia impedimenta carnis spernit, non nesciens hæc esse, quæ gressum carnis, velut oneribus compedum detinent. Et idem dicit: Si, inquit, ibi est patria, ubi genitale domicilium, in profectio est patria castitatis: itaque hic aduentus.

coia est. Quid autem est castitas virginalis, nisi experta conjugis integritas? Atque eius auctorem, quem possumus existimare, nisi immaculatū Dei filium, cuius caro non vidit corruptionem, diuinitas non est experta conjugationem? Videte igitur, quanta virginitatis merita sint. Et quid pluribus exequar laudem? castitas enim angelus fecit. Qui eam seruauit, angelus est, qui perdidit diabolus.

Virginalis castitas quid sit. Auctor castitatis Christus.

Qui perdit castitatem diabolus est.

a in libel. de virginit.

Di. verò Athanasius: Magna, inquit, virtus continentia; ingens gloriatio, puritas; magna encomia virginitas. O virginitas opulencia indeficiens; o virginitas corona inaccessibilis; o virginitas templum Dei, & domicilium sancti Spiritus. O continentia amica Dei, & i sanctis depradicata; o continentia apud multos odiosa, sed apud dignos spectata; o continentia mortem, & infernum profligans, & quæ ab immortalitate possidet; o continentia gaudium prophetarum, & Apostolorum gloriatio; o continentia angelorum vita, & Sanctorum corona. Beatus est, qui te tenet, beatus, qui odorat tolerantia; quoniam paucillulum fatigatus, multum in te gaudebit.

Scipit insignem de virginitate libellum D. Basilius, in quo præter alia hoc vnum memoria dignum dicit: Magnum reuera quiddam, ac præclarum virginitas est; quæ, vt totum simul explicem, hominem incorruptibili Deo simillimum facit. Hæc autem profectò non à corporibus ad animas manat, sed cum incorporalis anima præcipua sit, eius preciosissima integritate corpora quoque incorrupta seruantur. Præoccuparunt virgines opere virgines, quod in regeneratione per eam corporum mutationem, quæ in resurrectione contingit in ipsis, Dei virtute perficiendum est. Hic enim angelorum instar, neque nubent, neque nubentur, verùm de virtute animæ, & corporis integritate angelis æquales sunt. Na; siquam Dominus virginitatem inter veteris, & noui Testamenti mandata cõstituit. Voluit quippe eorum virtutis meritum non iussionis necessitati obnoxium fieri, sed egregij, ac singularis animi specimen atque indicium esse, dum sponte sua, nulla imperij necessitate cogente, quod mādata omnia excellit, & supra humanæ

Virginitas hominem incorruptibili Deo simillimum facit.

Cur virginitas non sit posita inter mandata Dei.

humanae naturae modum est, desiderio, affectuque virtutis efficeret. Coniugium quippe naturale est, vnde lex conuenientia naturae disponit: virginitas vero supergressa naturam, legis vinculis non tenetur, atque quae incorruptionis excellentem virtutem creatori, auctori legis iure pretiosi muneris offert. Quae quoniam haec integerrima castitas pretiosissima virtus est, maximaque possessio, hisque qui hanc fuerint ad reposita sunt gloriosissima praemia, doctrinae dum obtemperantes, impollutamque & ab omni macula tactam assidue naturalem diuinae effigiei serueturque chritudinem.

Castitas pretiosissima omnium possessio est etique praemia reposita sunt gloriosissima.

*a in lib. de sancta virg. cap. 13
Virginalis integritas angelica portio est.*

Huc pertinet & illud, quod scripsit D. Augustinus Virginalis, inquit, integritas, & per piam continentiam ab omni concubitu immunitas, angelica portio est. in carne corruptibili incorruptionis perpetuae portio. Cedat huic omnis fecunditas carnis, omnisque concitua coniugalis. Illa non est in potestate, illa non est aeternitate: fecunditatem carnalem non habet, nec arbitrium; pudicitiam coniugalem non habet. Profecto habebunt magnum aliquid praeter carnis illa communi immortalitate, qui habent aliquid non carnis in carne. Vnde mirabiliter desipiunt, qui putant huius continentiae bonum non esse necessarium propter regnum caelorum, sed propter praesens seculum, quod scilicet coniugia terrenis curis pluribus, atque in rebus distenduntur, qua molestia virgines, & continentia carent: quasi ob hoc tantum melius sit non concubari, vt huius temporis relaxentur angustiae, non quod in futurum seculum aliquid proficit.

b lib. 1. de summo bono cap. 40.

*Virginitas geminum est bonum.
Virgines angelis Dei efficiuntur aequales.*

B. vero Isidorus docturus vnde, & quomodo continentia, & continentia obtineri possit. A Deo, inquit, continentia, sed petite, inquit Dominus, & accipietis. Tunc autem tribuitur, quando Deus gemitu intercessit. Coniugium concessum est, virginitas admodum tantum, non iussa: sed ideo tantum admonita, quia tantum excelsa. Geminum est bonum virginitas, quia & ab hoc mundo sollicitudinem seculi admittit, & in futuro mundo castitatis praemium percipit. Nec dubium, quod qui continentia perseverant, & virgines, angelis Dei efficiuntur aequales.

Amata est pulchritudo castitatis, cuius degustata delectatio dulcior inuenitur, quàm carnis. Castitas enim factus beatitudinis est, & pulchritudo inuiolata Sancto-
rum. Castitas securitas mentis est, & sanitas corporis. Vnde & aliquos gentilium gymnicos legimus perpetuam
Veneris abstinentiam exercuisse, ne virtutem libidine frangerent. Luxuriosa namque vita carnem citò debili-
tat, fractamque celeriter ducit ad senectutem. Omne peccatum per poenitentiam recipit vulneris sanitatem: virginis autem si labitur, nullatenus reparatur. Nam
quomodo poenitudo veniæ fructum percipiat, incorruptio tamen nullatenus recipit pristinam.

*a Anto. Sabel-
li. lib. 5. exiplo.
cap. 6. Dom.
Bruso. lib. 1. ex-
emplo. cap. 9.
Virginis a-
missa reparari
non potest.*

Secutiandi quomodo se voto continentie astringant.

C A P. V.

QUOD CIRCA & D. Augustinus ad virginitatem nos hortans: Vos, inquit, sequimini Christum, quando perseveranter quod vouistis, ardentem
facere non potestis, ne virginitatis bonum à vobis pereat, cui facere nihil potestis, ut redeat. Quare omnes clerici,
sacerdotes videlicet, diaconi, & subdiaconi, qui ordine sacro initiati sunt, sollicitè curabunt, ut castitatem, &
continentiam, quam Deo vouerunt, perseveranter te-
neant. Quemadmodum enim religiosi in vita monastica professione se astringunt voto continentie obseruanda; ita de clericis in sacrorum ordinum susceptione, ex ipsa
ecclesie publica constitutione; quæ decreuit vnquemque sacris initiandum debere continentiam perpetuam
proferri, & obseruare. Nam à B. Gregorio Papa con-
stitutum legitur; ut nullum facere subdiaconum præsument Episcopi, nisi qui se castè victurum promiserit: quia nullus ad ministerium altaris accedere debet, nisi
cuius castitas ante susceptum ministerium fuerit appro-
bata. Subdiaconatum autem inter sacros ordines etiam
venerit Gregorium habitum, & numeratum fuisse liquet
ex hoc. Vrbani Papæ secundi constitutione: Erubescant
impii, & aperte intelligant iudicio sancti Spiritus, eos,
quomodo in sacris tribus gradibus, scilicet, presbyteratu,
diaconatu, subdiaconatu sunt positi, si castè non vixerint, excludendos ab omni eorundem graduū dignitate.

*b in lib. de san-
cta virginit.
cap. 29.*

*c Iud. Clidisti,
de vita et mor.
sacerd. cap. 25.
et Dionys. Re-
chel. de vita ec-
cl. art. 13.
d. c. nulli. dist.
28.*

*e c. erubescant,
dist. 22.*

Idem